सा तान् कुशलिनः सर्व्वान् विमुक्तान् जातवेदसः। रोरूयमाणान् ददृशे वने पुत्रान्निरामयान्।
अश्रूणि मुमुचे तेषां दर्शनात्सा पुनः पुनः। एकैकशोन तान्सर्व्वान् क्रोशमानाऽन्वपद्यत।
ततोऽभ्यगच्छत्सहसा मन्दपालोऽपि भारत। अथ ते सर्व्व एवैनं नाभ्यनन्दंस्तदा सुताः।
लालप्यमानमेकैकं जरिताञ्च पुनः पुनः। नचैवोचुस्तदा किञ्चित्तमृषिं साध्वसाधु वा।
॥ मन्दपाल उवाच ॥ ज्येष्ठः सुतस्ते कतमः कतमस्तस्य चानुजः। मध्यमः कतमश्चैव कनीयान् कतमश्च ते। ८४५०
एवं ब्रुवन्तं दुःखार्त्तं किं मां न प्रतिभाषसे। कृतवानपि हि त्यागं नैव शान्तिमितो लभे।
॥ जरितोवाच ॥ किन्तु ज्येष्ठेन ते कार्य्यं किमनन्तरजेन ते। किं वा मध्यमजातेन किङ्कनिष्ठेन वा पुनः।
यां त्वं मां सर्व्वतोहीनामुत्सृज्याऽसि गतः पुरा। तामेव लपिताङ्गच्छ तरुणीं चारुहासिनीं।
॥ मन्दपाल उवाच ॥ न स्त्रीणां विद्यते किञ्चिदमुत्र पुरुषान्तरात्। सापत्नकमृते लोके नान्यदर्थविनाशनं।
वैराग्निदीपनं चैव भयमुद्वेगकारि च। सुव्रता चापि कल्याणी सर्व्वभूतेषु विश्रुता। ८४५५
अरुन्धती महात्मानं वशिष्ठं पर्य्यशङ्कत। विशुद्धभावमत्यन्तं सदा प्रियहिते रतं।
सप्तर्षिमध्यगं वीरमवमेने च तं मुनिं। अपध्यानेन सा तेन धूमारुणसमप्रभा। लब्धाऽलब्धा नाभिरूपा निमित्तमिव पश्यति।
अपत्यहेतोः संप्राप्तं तथा त्वमपि मामिह। दृष्टमेवं गते हि त्वं सा तथैवाद्य वर्त्तते।
नहि भार्य्येति विश्वासः कार्य्यः पुंसा कथञ्चन। नहि कार्य्यमनुध्याति नारी पुत्रवती सती।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्ते सर्व्व एवैनं पुत्राः सम्यगुपासते। स च तानात्मजान् सर्व्वानाश्वासयितुमुद्यतः। ८४६०
इत्यादिपर्व्वणि खाण्डवदहनपर्व्वणि शार्ङ्गोपाख्याने त्रयस्त्रिंशदधिकद्विशततोऽध्यायः॥ २३३ ॥
॥ मन्दपाल उवाच ॥ युष्माकमपवर्गार्थं विघ्नो ज्वलनो मया। अग्निना च तथेत्येवं प्रतिज्ञातं महात्मना।
अग्नेर्व्वचनमादाय मातुर्द्धर्म्मज्ञताञ्च वः। भवताञ्च परं वीर्य्यं पूर्व्वं नाहमिहागतः।
न सन्तापो हि वः कार्य्यः पुत्रका हृदि मां प्रति। ऋषीन् वेद ऊताशोऽपि ब्रह्म तद्विदितञ्च वः।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमाश्वासितान् पुत्रान् भार्य्यामादाय स द्विजः। मन्दपालस्ततो देशादन्यं देशं जगाम ह।
भगवानपि तिग्मांशुः समिद्धः खाण्डवं गतः। ददाह सह कृष्णाभ्यां जनयन् जगतो हितं। ८४६५
वसामेदोवहाः कुल्यास्तत्र पीत्वा च पावकः। जगाम परमां तृप्तिं दर्शयामास चार्जुनं।
ततोऽन्तरीक्षाद्भगवानवतीर्य्य पुरन्दरः। मरुद्गणैर्वृतः पार्थं केशवं चेदमब्रवीत्।
कृतं युवाभ्यां कर्म्मेदममरैरपि दुष्करं। वरं वृणीतं तुष्टोऽस्मि दुर्लभं पुरुषेष्विह।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पार्थस्तु वरयामास शक्रादस्त्राणि सर्व्वशः। प्रादातुं तच्च शक्रस्तु कालं चक्रे महाद्युतिः।
यदा प्रसन्नो भगवान्महादेवो भविष्यति। तदा तुभ्यं प्रदास्यामि पाण्डवास्त्राणि सर्व्वशः। ८४७०
अहमेव च तं कालं वेत्स्यामि कुरुनन्दन। तपसा महता चापि दास्यामि भवतोऽप्यहं।
आग्नेयानि च सर्व्वाणि वायव्यानि च सर्व्वशः। मदीयानि च सर्व्वाणि ग्रहीष्यसि धनञ्जय।
वासुदेवोऽपि जग्राह प्रीतिं पार्थेन शाश्वतीं। ददौ सुरपतिश्चैव वरं कृष्णाय धीमते।